

Woonwensen in de ouderenhuisvesting

Wat is er nodig en hoe realiseren we dat?

SHZL, Kerkrade, dinsdag 29 oktober 2024

Onderwerpen

- Demografische ontwikkelingen en kenmerken
- Wat willen ouderen zelf?
- Wat is er nodig volgens het Rijk?
- Wat is er nodig volgens de nieuwe coalitie?
- Wat kunnen huurdersorganisatie en bewonerscommissies doen?
- Inspiratie

Pollvraag

Vanaf welke leeftijd is iemand 'senior' of 'oudere'?

1. Vanaf 55
2. Vanaf 60
3. Vanaf 65
4. Vanaf 70
5. Vanaf 75
6. Vanaf 80
7. Anders, nl.

Demografie

Wat verstaan we onder ouderen?

Er worden verschillende definities gebruikt:

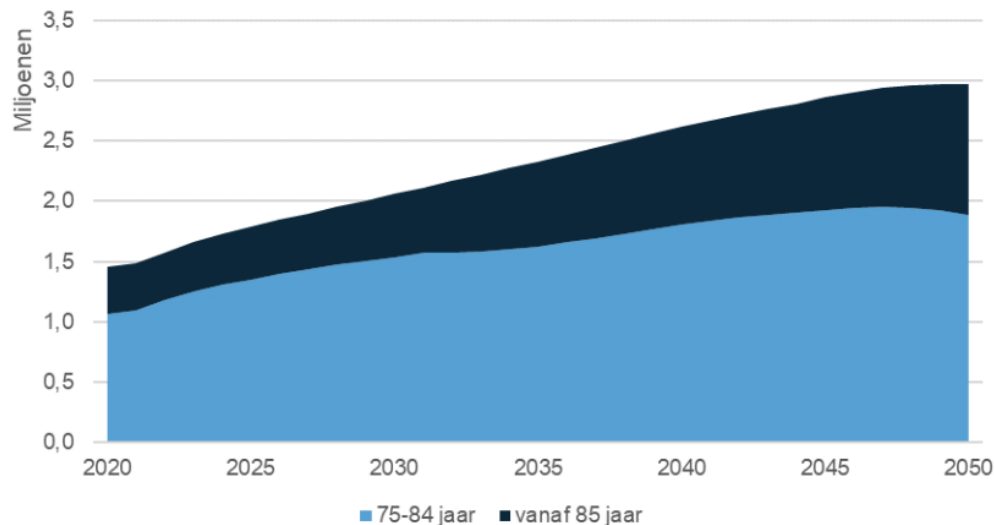
Monitor ouderenhuisvesting: 55+

Centraal Bureau voor de Statistiek: 65+

Gemiddelde Nederlander: 73+

Demografie

Figuur 2.3 Ontwikkeling van het aantal 75-plussers, 2020-2050, bron: Primos-prognose



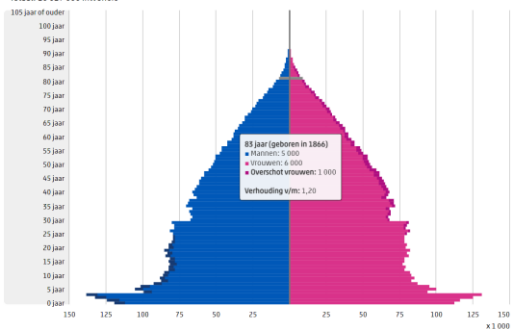
En ook:

- Meer ouderen met migratieachtergrond: meer diversiteit onder ouderen
- Toename 'grijze druk': percentage ouderen tov bevolking totaal
- Oplopende tekorten zorgpersoneel, ook door pensionering
- Minder mantelzorgers beschikbaar per oudere

Demografie

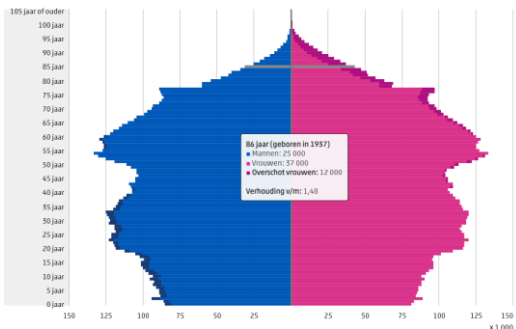
Leeftijdopbouw Nederland 1950

Totaal: 10 027 000 inwoners



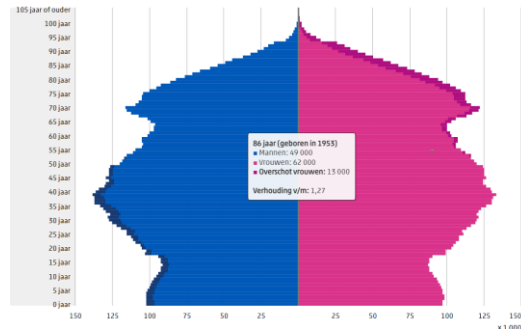
Leeftijdopbouw Nederland 2024 (prognose)

Totaal: 17 951 000 inwoners



Leeftijdopbouw Nederland 2040 (prognose)

Totaal: 19 186 000 inwoners

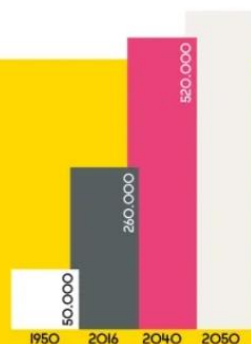


Dubbele vergrijzing: meer ouderen en meer oude ouderen.
De levensverwachting van ouderen neemt nog steeds toe.

Kwetsbare ouderen

Aantallen

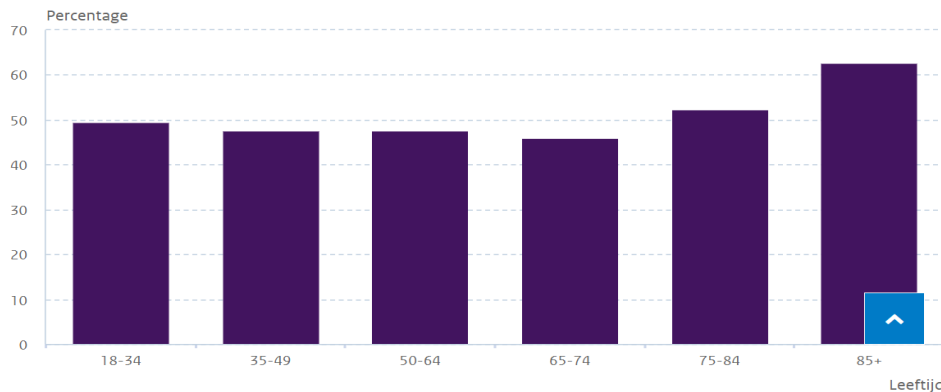
Het aantal mensen met dementie is door de vergrijzing bijna verzesvoudigd. Van 50.000 in 1950 tot 290.000 nu. Het aantal zal in de toekomst explosief stijgen naar meer dan een half miljoen in 2040. Tot 2050 zal het aantal mensen met dementie verder oplopen naar ruim 620.000.



Alzheimer
Nederland: aantal
mensen met
dementie
verdubbelt.

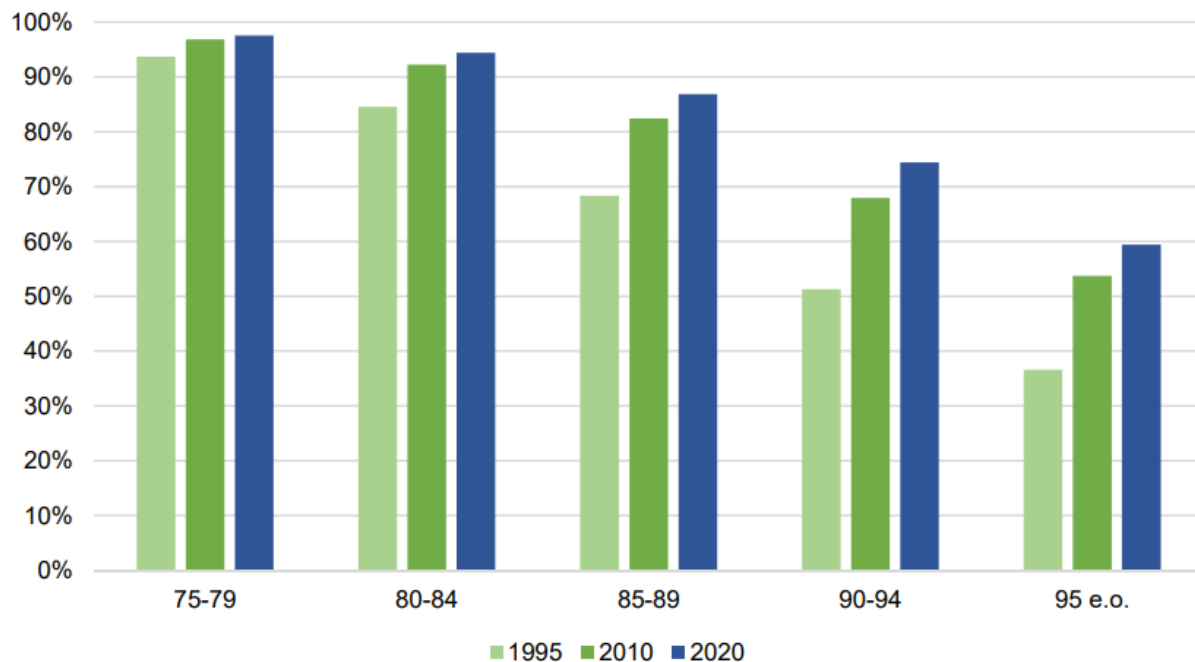
VZ Info:
Eenzaamheid
neemt toe vanaf
75 jaar

Eenzaamheid naar leeftijd 2022



Waar en hoe wonen ouderen?

Figuur 2.1: Aandeel 75-pluspersonen dat zelfstandig thuis woont naar leeftijd, 1995-2020; bron: CBS, bewerking ABF

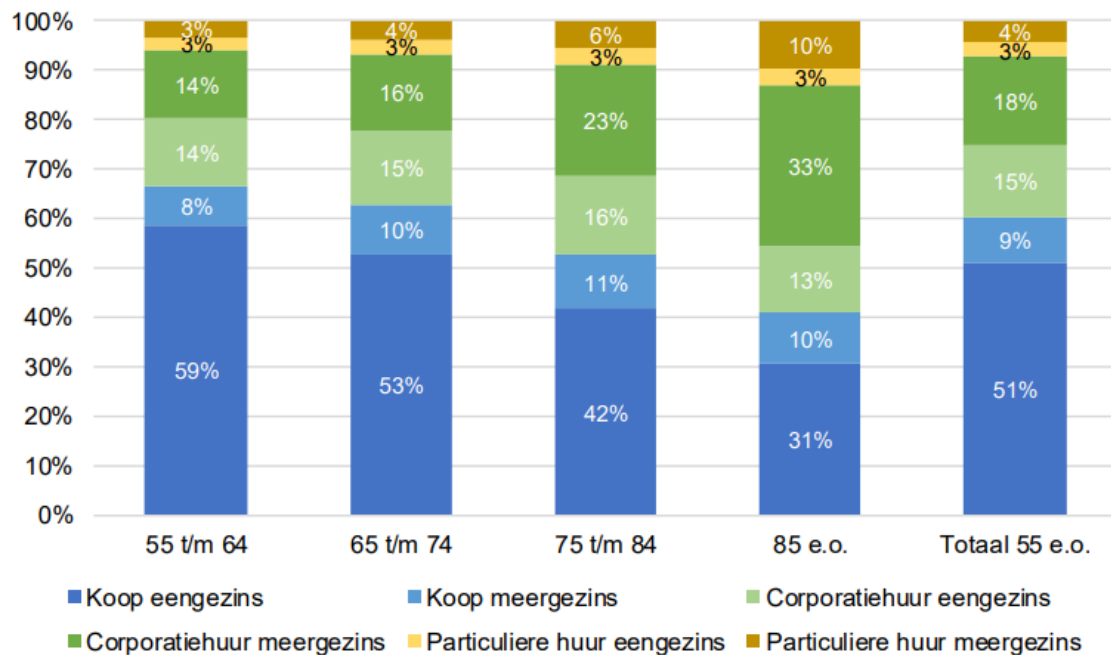


Monitor
ouderenhuisvesting
ABF

Waar en hoe wonen ouderen?

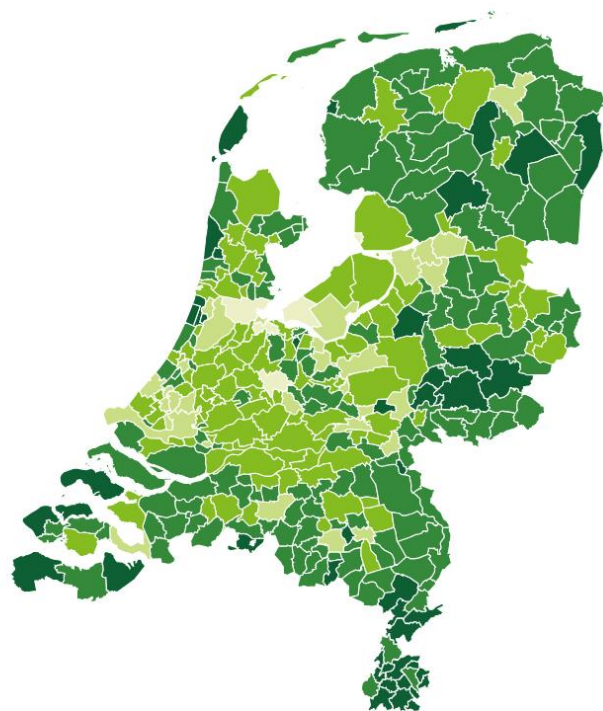
Monitor ouderenhuisvesting ABF

Figuur 2.4: 55-plus huishoudens naar leeftijd en woningsegment*, 2019; bron: CBS-microdata, bewerking ABF



Waar en hoe wonen ouderen?

Ouderen per
Gemeente 2023



Ouderen per gemeente

■ Minder dan 14% ■ 14% tot 18% ■ 18% tot 22% ■ 22% tot 26% ■ 26% of meer

Wat willen ouderen?

Pollvraag

Ben jij zelf al concreet met je toekomstige woonsituatie bezig?

1. Nee
2. Nog niets ondernomen maar denk er wel over na
3. Ja, ik heb al stappen gezet (graag toelichten wat)

Zijn ouderen al met hun (woon)toekomst bezig?

Onderzoek Actiz:

- Nederlander is niet voorbereid op oude dag
- Ruim 80% heeft nog niks concreets geregeld
- Ruim de helft praat er ook niet over met anderen
- 50+ers zijn zich bewust van belang, maar vertonen uitstelgedrag



Wat is nodig volgens 'de oudere'?



Contact met de
buren is sleutel
om langer thuis te
kunnen wonen...

Wat willen ouderen?

- Ouderen wil thuis blijven wonen, ook als zorg nodig is.
- Slechts 7% geeft aan naar een verpleeghuis te willen verhuizen als ze meer zorg nodig hebben
- Ze staan open voor technische hulpmiddelen
- Ze hebben veel contacten in de buurt, vooral de Babyboomgeneratie
- Veel bereidheid om anderen (in de buurt) te helpen

Wat willen ouderen?

- De meeste mensen willen in de eigen woning blijven
- Als meer zorg nodig is, willen ze wel verhuizen, maar komen de volgende vragen en wensen op:
 - Kan ik het betalen?
 - Is er **aantrekkelijk aanbod** (liefst in de eigen buurt)?
 - Ontmoeting(sruimte) is belangrijk

Blijven of verhuizen?



Langer in de eigen woning?



Wat is nodig volgens het Rijk?

Bouwopgave:



1. Van de 900.000 woningen die tot en met 2030 worden gebouwd, minstens 290.000 woningen bouwen die geschikt zijn voor ouderen;
2. Ervoor zorgen dat ouderen in een voor hen geschikte woning kunnen wonen. Door meer ouderen te laten verhuizen, komen weer (eengezins)woningen vrij voor andere woningzoekenden. Zo komt de doorstroming beter op gang;
3. Ervoor zorgen dat naast de woning ook de leefomgeving passend is voor ouderen zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen.

Wat is nodig volgens de nieuwe coalitie?

- Er komt een coördinerend minister, die regie voert op de ruimtelijke ordening en op waar hoeveel woningen gebouwd moeten worden. Daarbij wordt rekening gehouden met woningen voor aandachtsgroepen (jongeren, ouderen, kleinere huishoudens, dak- en thuislozen).
- Bij (lokale) programmering van koopwoningen rekening houden met voldoende woningen voor ouderen, om de doorstroom te bevorderen.
- Er wordt geïnvesteerd in betere ouderenzorg voor bijvoorbeeld zorg-/verpleegplekken voor ouderen

Woonwensen:

Onderzoek KBO-PCOB (2020), gem. leeftijd 74:

- Een op de zes respondenten van plan te verhuizen
- Ideale woning: huidige woning aangepast, gelijkvloers appartement, woning in hofje of woongemeenschap met zorg dichtbij
- Slimme techniek/domotica: handig hulpmiddel maar kan menselijke zorg niet vervangen

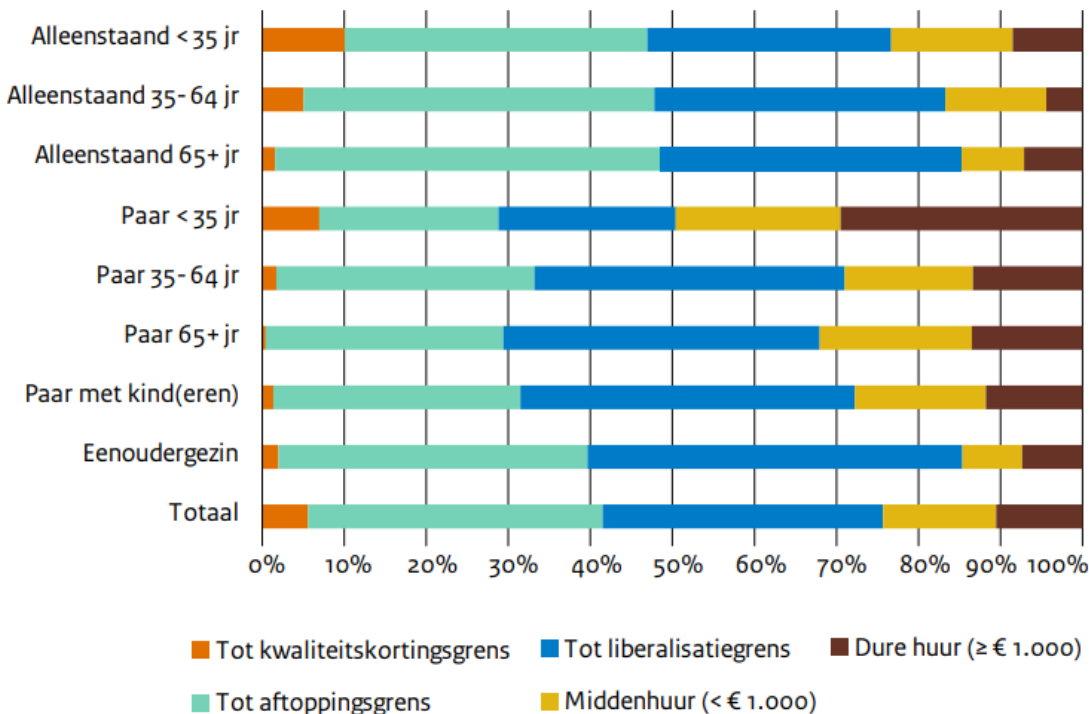
Woonwensen:

Toekomstige woning van ouderen (CBS, 2020):

- Een op de zes 75+ers wil verhuizen
- Verhuiscapaciteit neemt af met leeftijd
- Belangrijkste reden om te verhuizen: gezondheids- of leeftijdsklachten.
- Van de 75+ers wil 65% naar een huurwoning verhuizen, vooral als er gezondheidsklachten zijn
- 73% van de 75+ers wil naar een seniorenwoning
- 75+ers positiever over verhuizen naar een verzorgingshuis dan jongere ouderen

Woonwensen: huurprijs

Figuur 4.15 Gewenste huurprijs van actief zoekende woningvragers naar type en leeftijd huishouden (na verhuizing); 2021



Uit WoON2021:

Van de alleenstaande 65+ ers zoekt ca. 85% in het gereguleerde segment.

Van de 65+ paren ca. 68% gereguleerd, ca. 32% geliberaliseerd

Woonwensen: leefomgeving

Advies van de Raad van Ouderen:

- Betrek ouderen bij (her)inrichten wijken, zowel bij planning als uitvoering
- Een centrale plek in elke wijk voor ontmoeting, informatie en advies
- Een veilige, groene, aantrekkelijke, schone en toegankelijke leefomgeving
- Voorzieningen: winkels, bibliotheek, arts, apotheek, fysiotherapeut, brievenbus, bank
- Nieuwe, onconventionele, creatieve oplossingen zijn noodzakelijk met als uitgangspunt een goede leefomgeving, duurzaamheid, samenredzaamheid en continuïteit

RUIMTE VOOR OUDEREN

MET EEN INSPIRERENDE LEEFOMGEVING EN MOBILITEIT ALS BASIS

INFRASTRUCTUUR EN INRICHTING



INVENTARISATIE
OUDERENPROEF
WIJKEN



OUDEREN PARTICIPEREN



EEN CENTRALE PLEK
VOOR ONTMOETEN

HAARTWERK IS HET UITGANGSPUNT

CREATIEVE OPLOSSINGEN
VOOR VOLDENDE VOOR-
ZIENINGEN



ONDERSTEUNING
BIJ DIGITALISERING

MOBILITEIT



OV ALS
OPENBARE
NUTS VOORZIENING



VOORBEREIDEN OP OVERGANG
NAAR OV MET AANTREKKELIJK
VERVOERSPLAN BUITENGEBIED



OP EEN GOEDE,
VEILIGE MANIER
VAN A NAAR B



EEN VEILIGE BUURT



WIJKSCHOUW OM
DE OMGEVING
OUDERENPROEF
TE MAKEN



VEILIGHEID,
ONDERHOUD...

... BEHEER EN
HANDHAVING



AANTREKKELIJKE LEEFOMGEVING



WANDEL
BOMTE



INSPIREEREND MET
MOBILITEIT OP MAAT

PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE



ZELF
THUIS
DIGITAAL



OUDEREN PARTICIPATIE
IS EEN NOODZAAK



ONDERSTEUNING

VAN
BURGERINITIATIEVEN

Wat is nodig regionaal en lokaal?

Woonzorganalyse

- Per regio
- Per gemeente
- Per wijk

Woonzorganalyse

Vraag(ontwikkeling):

- Demografie: aantallen, leeftijd, inkomens
- Verschillende doelgroepen en benodigde zorg

Aanbod(ontwikkeling):

- Geschikte woonvormen per gemeente
- Beschikbare ondersteuning (zorg, welzijn)

Van analyse naar visie

Lokaal of regionaal, maar sowieso regionale afstemming!

Inhoud:

1. Inzicht in de opgave (analyse)
2. Visie en ambitie: waar willen we naar toe?
3. *Hoe en met wie* gaan we *wat* doen? -> uitvoeringsagenda

Borgen in oa de **prestatieafspraken**

Ook belangrijk:

- Seniorvriendelijke omgeving
- Ontmoeting
- Naar elkaar omkijken: zorgzame buurten

Adviezen aan huurdersorganisaties

1. Zorg dat je betrokken wordt bij de woonzorgvisie
2. Kijk waar jij het verschil kan maken voor de huurders: wat vinden zij belangrijk? Je hoeft niet overal iets van te vinden.
3. Borg dat de mensen om wie het gaat ook betrokken worden in de uitwerking. Bijvoorbeeld Platform Wageningse Ouderen
4. Zet in op duidelijke definities, transparantie en goede voorlichting over geschikt woningaanbod

Tips voor de prestatieafspraken

- Bewustwording: seniorenmakelaar/-coach
- Lokale bewustwordingscampagne: aansluiten bij 'praat vandaag over morgen' maar ook informatie over woonruimteverdeling
- Zorg dat er goede informatie beschikbaar is over wonen en woningaanbod voor ouderen
- Voorrangsregeling/doorstroomregeling voor ouderen
- Leefomgeving: een wijkschouw met ouderen met aandacht voor toegankelijkheid, (sociale) veiligheid, ontmoeten
- Goede afspraken over woningaanpassingen tussen gemeente en corporatie
- Goede afspraken over (brand)veiligheid
- Afspraken over de toekomst: wat is er nodig, hoe wordt dat gerealiseerd en hoe worden ouderen daarbij betrokken?

Huurdersorganisatie: inbreng PA

- Betrek de doelgroep bij de plannen en beleid: afspraken over participatie ouderen bij ontwikkelingen
- Gezamenlijk onderzoek naar de wensen en obstakels -> goede input voor ontwikkeling en interventies (bv regelingen)
- Bewustwordingscampagne
- Opplussen bestaande 55+ complexen -> welzijn (!), samen, zorg
- Ruimte voor bewonersinitiatieven
- Woonomgeving: veilig en toegankelijk?
- Goede afspraken over WMO aanpassingen: wie doet wat
- Goed overzicht van wat er is voor ouderen: woningen, type complex, type diensten, toegankelijkheid etc
- Regelingen om doorstroming te bevorderen: de corporatie en de gemeenten hebben daar veel belang bij, dus zet in op echt goede resultaten

Bewonerscommissie: op complex

- Themabijeenkomst over ouder worden in het complex met bewoners: samen praten en ideeën uitwisselen. Wellicht zelfs een eigen initiatief.
- Complexschouw rond toegankelijkheid en veiligheid
- Voorlichting(sbijeenkomst) over (brand)veiligheid, woningaanpassingen etc samen met gemeente (politie, brandweer, WMO loket), corporatie (info over aanpassingen of verhuizen) en zorg/welzijn. Wat is er allemaal mogelijk?

Inspiratie

Inspiratie: toolkit wensen en behoeften ouderen



Lokaal/regionaal onderzoeken wat de wensen en behoeften van ouderen zijn:
Toolkit Movisie

Inspiratie: Zorgsaamwonen.nl

[LID WORDEN](#)[NIEUWSBRIEF](#)

[HOME](#) [KENNISBANK](#) [THEMA'S](#) [COMMUNITY](#) [OVER ZORGSAAMWONEN](#) [AGENDA](#)

U bent hier: Home » Wonen en woonomgeving

Wonen en woonomgeving



VITAAL OUDER
WORDEN



WONEN EN
WOONOMGEVING



OMZIEEN NAAR
ELKAAR



BEKIJK ALLE
THEMA'S

Integrale thema's staan centraal bij Zorgsaam Wonen. De belangrijkste thema's worden door onze redactie gevolgd, verslagen, geïnterpreteerd en vertaald naar jouw dagelijks werk. Maar onze ambities gaan een stap verder. Praten is niet genoeg, wij willen knelpunten oplossen en daadwerkelijk stappen maken. Hoe? Door samen te werken aan thema's van nu.

Burgerinitiatieven

Buurtvisites

Financiering

Inclusieve wijken

Inspiratie: gereedschapskist doorstroming Aedes

GEREEDSCHAPSKIST DOORSTROMING

1 DOORSTROOMMAKELAAR



DE DOORSTROOMMAKELAAR BEGELIJDT HUIJDERS IN HUN ZIEKTOCHT NAAR EEN PASSENDE(S) WONING (OF HET DOEN VAN WONINGAANPASSINGEN).

2 VOORRANG



BIJ BEPAALDE WONINGEN KAN EEN DOELGROEP VOORRANG KRIJGEN OP ANDERE WONINGDEKINDEN.

3 UITZONDERINGEN OP REGELS



OM HET VERHUURPROCES MAKELIJKER EN AANTREKELIJKER TE MAKEN KUNNEN CORPORATIES UITZONDERINGEN OP DE REGELS TOEPASSEN.

4 HUURGEWENNING



HUIJDERS KUNNEN EEN VERHUIDEN TIPSDEK HUURGEWENNING AANVRAAGEN, WANNEER DE NIEUWE HUURPRIJS HOGER IS DAN DE HERGDE HUUR.

5 VERHUURKOSTENVERGOEDING



BIJ VERHUURKOSTENVERGOEDING IS EEN FINANCIËLE PREKIEL OM HUIJDERS PASTEND TE LATEN WONEN EN DE EXTRA KOSTEN VAN EEN VERHUURING TE VERKLEINEN.

6 WONINGRUILEN



HUIJDERS KUNNEN ONDER BEPAALDE VOORWAARDEN EN MET TOESTEMMING VAN DE WONINGCORPORATIE, HUN HUURWONINGEN MET ELKAAR RUILEN.

7 WONINGDELEN



HUIJDERS DELEN GEMEENSCHAPPELIJKE VOORZIENINGEN EN/OF RUIMTES, EN HEBBEN DAARNAAST EEN EIGEN KAMER.

8 WONINGSPLITSEN



BIJ WONINGSPLITSEN WORDT EEN WONING OMGEBOUWD TOT MEERDERE ZELFSTANDIGE EENHEDEN.

9 ANDERE OPTIES



HEERMAAST ZIJN ER NOG ENKELE ANDERE INTERESSANTE MAATREKELLEN, DENKE AAN PSE-MANTELJOUROWONINGEN EN EEN-GIE-ER-TOOL.

[gereedschapskist-doorstroming-2023 \(aedes.nl\)](https://www.aedes.nl)

Info over ouderenhuisvesting etc

- [Ouder Worden 2040](#)
- [Wonen Archives - Praat Vandaag Over Morgen: tips](#)
- [Tips & adviezen voor ouderen om lang zelfstandig wonen! \(lekerblijvenwonen.nl\)](#)
- Inspiratie: [Zorgsaamwonen.nl](#)
- [Online Kennis- en Expertisecentrum huisvesting aandachtsgroepen en ouderen | Home | Volkshuisvesting Nederland](#)

Bedankt voor uw aandacht!